

Aanduiding van ankerplaats 'Vallei van de Munkbosbeek met het kasteeldomein van Beerlegem'
Code : APO0002

1. Benaming van de ankerplaats + ligging

Vallei van de Munkbosbeek met het kasteeldomein van Beerlegem, te Dikkelvenne (Gavere), Balegem (Oosterzele), Beerlegem, Dikkele en Paulatem (Zwalm) en Velzeke-Ruddershove (Zottegem), Oost-Vlaanderen.
Oppervlakte: ongeveer 576 ha

2. Een aflijning van de ankerplaats op schaal 1/25.000 die de grenzen ervan aangeeft

Zie bijlage: kaart 1

3. nummer ankerplaats uit landschapsatlas

Anker ID: A40041

4. Situering

Situering in ruimere omgeving:

De vallei van de Munkbosbeek ligt aan de voet van de Vlaamse Ardennen. De Munkbosbeek mondt te Hermelgem (Zwalm) in de Schelde uit. De vallei gaat in het oosten over in een vlakker deel, waar de Munkbosshoeven liggen. Ten noorden en zuiden van de vallei liggen twee oost-west georiënteerde kouters. De vallei net ten zuiden van de Paulatemkouter is deze van de Zwalmbeek.

De kleinschalige vallei van de Munkbosbeek loopt centraal door de ankerplaats. Aan de rand van de vallei bevinden zich de kleinschalige dorpskernen van Paulatem, Beerlegem en Dikkele. Paulatem en Beerlegem bevinden zich op de overgang van de vallei en de hoger gelegen koutergronden. Dikkele bevindt zich meer in de vallei van de Munkbosbeek. Het kasteeldomein van Beerlegem is in de vallei van de Munkbosbeek, net stroomafwaarts Beerlegem, uitgebouwd. De oostelijke grens wordt gevormd door de Munkbosshoeven met omgevend landschap, gelegen in het open gebied tussen de Munkbosbeek en de Schaapsveldbeek. Aan deze laatste beek grenst het Spiegeldriesbos, een restant van het vroegere Munkbos.

Geografisch behoort deze ankerplaats tot de Binnen-Vlaamse zandleem- en leemstreek. Deze wordt hier gekenmerkt door een golvende topografie en asymmetrische valleien, bossen, kleine kern- en rijdorpen.

Beschermingen en statuten:

Gewestplanbestemming volgens het gewestplan "Oudenaarde" en "Aalst, Ninove, Geraardsbergen, Zottegem", kaartbladen 22/5, 22/6, 30/1 en 30/2:

Het kasteel van Beerlegem en het dicht aansluitend deel van het park is gelegen binnen parkgebied, de rest van het domein en de aansluitende delen van de vallei zijn natuurgebied.

De omgevende valleiflanken zijn agrarisch gebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De dorpskernen van Beerlegem, Paulatem, Dikkele en Boekhoute zijn woongebieden met een landelijk karakter.

Stroomopwaarts Dikkele is de vallei landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Ook de dries van Boekhoute en de omgeving van de Munkbosshoeven zijn ingekleurd als landschappelijk waardevol

agrarisch gebied, met hier en daar kleine natuurgebiedjes. Verder weg van de vallei en ten noorden en oosten van het Spiegeldriesbos is het landschap ingekleurd als agrarisch gebied. Het Spiegeldriesbos zelf is natuurgebied.

Binnen de ankerplaats is er geen agrarisch gebied dat beleidsmatig herbevestigd is als agrarisch gebied in het afbakeningsproces voor de agrarische en natuurlijke structuur.

De ankerplaats is niet gelegen in VEN of habitatrichtlijngebieden.

Waterlopen:

2^e categorie: Munkbosbeek.

Volgens kaarten 'watertoets' is het park van Beerlegem en de aangrenzende vallei van de Munkbosbeek overstromingsgevoelig.

In het stroomafwaartse deel binnen de ankerplaats liggen enkele wachtbekkens op de Munkbosbeek.

Onroerend erfgoed: zie ook bijlage: kaart 3

Beschermd monument:

Gavere:

Oosterzele:

Zottegem:

1. Munkbosstraat 4 (Besluit 19/08/1980) (huidig nr. 8)
2. Munkbosstraat 6 (Besluit 19/08/1980) (huidig nr.10)
3. Munkbosstraat 8 (Besluit 19/08/1980) (huidig nr.12)

Zwalm:

Beerlegem:

1. Sint-Andreaskerk (Besluit 04/11/1943)
2. Pastorie Beerlegemstebaan 61 (M.B. 12/12/2002)

Dikkele:

1. Brouwerijstraat (M.B. 30/3/1995)
2. Voormalige smidse, Brouwerijstraat 21 (M.B. 11/06/2004)

Paulatem:

1. Sint-Gangulfuskerk (Besluit 28/12/1936)
2. Pastorie Paulatemstraat 53 (M.B. 12/12/2002)

Beschermd dorpsgezicht:

Zwalm:

1. Dorpskom van Dikkele (Besluit 24/12/1980)

Beschermd landschap:

Zottegem, Gavere en Oosterzele:

1. Munkboshoeve en omgeving (1^e fase) (Besluit 23/12/1977)
2. Munkboshoeven en hun omgeving (2^e fase) (Besluit 25/03/1980)

Het erkende natuurreservaat 'Munkbosbeekvallei' is in beheer door vzw Natuurpunt.

5. Omschrijving

• Munkboshoeven en Spiegeldriesbos

In de eerste helft van de 19e eeuw werd het bos gerooid. De huidige Munkboshoeves (foto 1) werden midden de 19e eeuw opgetrokken als een complex dat kort daarna in drie afzonderlijke hoeves werd verdeeld. Ten tijde van Ferraris was er dus nog een aaneengesloten bos, het Munkbos, rond de Munkbosbeek. Vanaf de Vandermaelenkaarten staat het bos ontgonnen op de kaarten. De boomaanplant rond de dreven is niet zo volledig meer als op Vandermaelen. Het bos ten noorden van de hoeves (Spiegeldriesbos) is nog bewaard in dezelfde toestand als op Vandermaelen.

De (midden) 19e eeuwse Munkboshoeven nemen een centrale positie in tussen de Munkbosbeek en de Schaapsveldbeek. Het Munkbos was samen met de nabijgelegen hoeve op het grondgebied Dikkelvenne de zogenaamde "Ferme de la distillerie", bezit van de abdij van Ninove. Nadat deze, na het Ancien Régime, een periode als 'zwart goed' meemaakten en het Munkbos ontgonnen werd, schonk rond 1840 de grootgrondbezitter Vifquin de Munkboshoeven aan de C.O.O. van Doornik. In 1976 werd ze samen met 102 ha land verkocht. De drie grote aaneengesloten boerderijen uit de 19e eeuw hebben een langgerekt volume van witgekalkte en roze geschilderde gebouwen en zijn mooi ingeplant tussen de weiden en velden en vormen een baken in het landschap. De hoeve 'Ferme de la sucrerie' was in de 19e eeuw een suikerfabriek.

Naar het noordoosten toe is er een jonge eikendreef, naar het zuidoosten een beukendreef. De derde dreef loopt richting Dries van Bochoute. De drie dreven maken een hoek van 90° met elkaar. Ze getuigen van de 19e eeuwse grootschalige ontginningen van het vroegere Munkbos (foto 2).

Een restant van dat vroegere bos, ten noorden van de Schaapsveldbeek, is het Spiegeldriesbos (foto 3). Opvallend aan dit bos is de tweedelige structuur. Het privé-gedeelte, de westelijke helft, is een middelhoutbos met voornamelijk hazelaar als hakhout. Het oostelijke gedeelte, in eigendom van de Vlaamse overheid en in beheer bij ANB, is rijker aan opperhout. Opvallend in dit deel van het bos is de mooie boswallen structuur, waardoor het in drie compartimenten wordt opgedeeld. Het bosdeel dat door de boswal wordt omsloten, wordt gekenmerkt door oude bosplanten (o.a. witte klaverzuring).

Bodemkundig behoort het gebied van de Munkbosbeek tot de leemstreek. De ondergrond wordt er gevormd door een weinig doorlatend klei- zandsubstraat. Algemeen wordt het landschap gekenmerkt door een golvend tot sterk golvend karakter. In de omgeving van de Munkboshoeves treft men een merkwaardige vervlakking aan. De omgeving ligt voornamelijk onder cultuurland: akkers en weiden.

- **Dries van Bochoute**

De dries van Bochoute is duidelijk op de Ferrariskaart waar te nemen. De dries, waarop nu een landbouwbedrijf gelegen is, ligt in de afbakening van de ankerplaats. Het stratenpatroon rondom de dries en de bebouwing erlangs is nog steeds op kaart en deels op het terrein waar te nemen. Van de site 'Bochoute' is een oude Nederlandstalige schepenbrief gevonden. Het manuscript, het oudste ambtelijke stuk in de Nederlandse taal, dateert uit 1249. Ter herinnering hiervan is een gedenkteken opgericht.

- **Overgangszone**

De overgangszones zijn agrarische gebieden die grenzen aan het 19e eeuwse Munkbos. Zij vormen de overgang naar de Munkbosbeekvallei of andere aangrenzende gebieden (foto 6).

- **Munkbosbeekvallei**

De vallei van de Munkbosbeek (foto 4) heeft een licht golvende topografie. Opvallend is dat deze waterloop over een erg goede structuurkwaliteit beschikt. In en rond het kasteelpark kunnen natuurlijke processen, zoals meandering, nog hun vrije gang gaan. Ook buiten het kasteelpark is de beekstructuur goed gevormd en herkenbaar (foto 10). Belangrijk aan de vallei is de kleinschaligheid. Het wisselen van natte graslanden en bospercelen doet een gesloten landschapsbeeld ontstaan.

Op sommige plaatsen in de vallei komt mooi ontwikkeld middelhout voor met essenhakhout in de onderetage.

De valleibossen herbergen op verschillende plaatsen oude bosplanten. Dit wijst op een lang constant bodemgebruik als bos.

Op de valleiwanden komen vele bronnen voor, al dan niet samen met bronbosjes.

In de buurt van het 'Jachthof' bevond zich vroeger een watermolen, nu is enkel de plaats waar het rad zat en de molenstenen nog op het terrein terug te vinden. Ook is door de huidige eigenaar een spaarvijver heruitgegraven.

- **Overgang naar de kouter**

Aansluitend op de kleinschalige beekvallei bevinden zich hellingen die in de hoger gelegen kouter overgaan. Deze hellingen kenmerken zich door hun vnl. open landschap. Loodrecht op de hoogtelijnen, ofwel parallel ermee, komen holle wegen voor.

- **Dikkele**

Dikkele (foto 5), op de overgang van de kouters naar de vallei van de Munkbosbeek te situeren, was voor de gemeentefusie één van de kleinste gemeenten van Oost- Vlaanderen. Vroeger was het voor een groot deel in het Munkbos of 'bos van Bochoute' gelegen, dat tussen 1815 en 1820 gerooid werd.

De oudste vermelding van het dorp dateert uit 821. In 991 schonk Vrouw Oydala de villa en de kerk aan de Sint- Pietersabdij in Gent. Het gezag werd vanaf de 13e eeuw uitgeoefend in naam van de Sint-Pietersabdij door een voogd. Bestuurlijk en fiscaal behoorde Dikkele tot het Land van Aalst. De parochiekerk, in de Brouwerijstraat, is op de lagere en vochtigere gronden gelegen aan de Munkbosbeek.

De hoofdstraat, de Brouwerijstraat, is een kasseiweg, voorheen uitmakend van de z.g. Pontstraat, lopend tot de grens met Dikkelvenne. Het straatbeeld wordt bepaald door kleinschalige dorpswoningen, voornamelijk uit de 19e eeuw daterend. De parochiekerk, voormalige pastorie, kloosterschool en gemeentehuis zijn beeldbepalend. Acht huizen waren vroeger café, merendeels toebehorend aan brouwerij De Wever.

- **Beerlegem**

Het dorp Beerlegem situeert zich op de overgang van de kouter, ongeveer 50 meter hoogte boven T.A.W., naar de vallei van de Munkbosbeek, op ongeveer 20 meter boven TAW. Het dorp is gelegen op een zuidwest-helling, noordelijk liggen kouters horende tot het Zuid-Vlaams plateau in zandleemgebied.

Het dorp wordt van noord naar zuid doorkruist door de steenweg van Gent naar Aalst.

In het Ancien Régime hoorde het dorp tot het Land van Aalst. De heerlijkheid van Beerlegem maakte deel uit van de baanderij van Rode. Het hoorde aan verschillende adellijke families toe.

De kerk van Beerlegem is gelegen op een lichte verhevenheid in een klein ommuurd kerkhof.

- **Paulatem**

Paulatem, met slechts 53 huizen in zeven straten, was voor de gemeentefusie de gemeente met het kleinste aantal inwoners van de provincie Oost- Vlaanderen. Er is sinds jaren geen pastorie, school, winkel of café. De kerk is opgetrokken uit Doornikse kalksteen uit de 11e eeuw en in de 12e eeuw uitgebreid. In 1593 werd de kerk als vesting gebruikt.

Het dorp situeert zich op de overgang van de Paulatemkouter, ongeveer 50 meter hoogte boven TAW, naar de vallei van de Munkbosbeek, op ongeveer 20 meter boven TAW (foto 8).

De hoofdstraat van het dorp loopt lichtjes naar de kerk op. De huidige kleinschalige dorpsbebouwing is meestal tot de 18e eeuw opklimmend, maar met latere aanpassingen (foto 9 en 12).

- **Kasteeldomein van Beerlegem**

Het grote kasteeldomein met kasteel met dubbele omwalling en drie vijvers neemt een dominante plaats in de Munkbosbeekvallei in.

Het kasteeldomein was reeds aanwezig op de kaart van Ferraris (ca. 1775) als site met dubbele omwalling en 3 kleine vijvers. Het omliggende gebied van het kasteel zelf is een klein bosgebied met enkele percelen natte weiden. De toestand is ook zo op de kaart van Vandermaelen (ca. 1850) en MGI 1/20000 (ca. 1949).

In het kasteeldomein is een imposante beukendreef gelegen met een kasseiweg als verbinding tussen de kerk en het kasteel (foto 11). Aan de dreef liggen ook nog drie woningen toebehorend aan het kasteel. De aanhorigheden van het kasteel bestaan o.a. uit het boswachtershuis en de hovenierswoning.

Het kasteel van Beerlegem, vanaf de 15e eeuw ook "Kasteel ten Bieze", ligt op een domein van ca. 60 ha, in de vallei van de Munkbosbeek. Vermoedelijk is het in oorsprong een middeleeuwse site met walgrachten. Het kasteel van de heerlijkheid van Beerlegem uit de 11e- 12e eeuw behoorde tot het Land van Rode in het Land van Aalst. De eerste vermelding van de heer van Beerlegem dateert van 1196. Het domein behoorde achtereenvolgens toe aan de adellijke families van Beerlegem, van Grimbergen, van Maldegem, van Massemen, van Leeuwergem, Van der Gracht en de Croy, en sinds 1553 aan de Rodoan. In het begin van de 17e eeuw werden door de abt van de abdij van Ename en de bisschop van Brugge diverse verbouwingswerken uitgevoerd. In 1680 behoorde het domein toe aan de baron van Rode. In 1682 werd de heerlijkheid van Beerlegem tot baronie verheven en het Land van Rode tot markizaat, de heer droeg de titel van markies van Rode en baron van Beerlegem. De bouw van een nieuw kasteel gebeurde rond 1730.

De twee nieuwe dienstgebouwen op het voorhof zijn uit 1773 en 1788. Het kasteel werd in 1872-76 verbouwd in neoclassicistische stijl. Kasteel en bijgebouwen op het voorhof werden hersteld na de oorlogsschade als gevolg van de val van een V2 bom in maart 1945. In de 20e eeuw kwam het door huwelijk in handen van de familie de Spangen, de Marchant et d'Ansembourg. De huidige eigenaar-bewoner is graaf d'Ursel de Bousies.

Het park met omgrachtingen en vijvers werd heraangelegd tussen 1814 en 1830; vooraan in Franse stijl met geometrisch drevenpatroon en achteraan in Engelse landschapsstijl (foto 7) met bossen aan weerszijden van de licht glooiende weide. Dertien, (voorheen vijftien) bronnen zijn door een systeem van sluizen en leidingen verbonden met de drie (voorheen vier) vijvers en de walgrachten. Ze bevoorraden ook het kasteel. De grachten, vijvers en fontein staan ook in verbinding met de Munkbosbeek die doorheen het domein stroomt. Vijf dreven vertrekken aan het voorhof van het kasteel. De huidige toegangs-dreef, een gekasseide en vrij recent heraangeplante beukendreef, leidt van de kerk naar het kasteeldomein en bevat ook enkele dienstwoningen. Van aan de erekoer vertrekt het stervormig drevenpatroon. De centrale dreef werd recent heraangeplant met tamme kastanje.

In het bos, met oude bomen, staat de lemen "kluizenaarswoning", vermoedelijk van 1824. Juist buiten het voorhof ligt een ijskelder van 1843. Het omgrachte voorhof met dienstgebouwen wordt op de brug afgesloten d.m.v. smeedijzeren inrijhekken van 1860-61. Het kasteel ligt net ten zuiden ervan, binnen een brede rechthoekige omgrachting met een uitbreiding naar de rechthoekige vijver toe. Het geheel is axiaal verbonden met het voorhof door de stenen brug met brugleuning van ijzeren kettingen aan arduinen pijlertjes. Op het voorplein, voor het kasteel, staat een Libanonceder van vermoedelijk ca. 300 jaar oud. Op de hoeken van het kasteleiland staan vier schandpalen. Op het voorhof staan twee identieke dienstgebouwen in classicistische stijl; in het oosten staat een dienstwoning en de vroegere boerderij daterend van 1773 en in het westen het voormalige woonhuis van de conciërge, het koetshuis en stallen van 1788.

- **Archeologie**

De talrijk aangetroffen prehistorische en Romeinse vondsten op de nabijgelegen kouterruggen tonen aan dat de aanwezigheid van de Munkbosbeek in het gebied een belangrijke invloed uitoefende op de menselijke aanwezigheid.

In de vallei zelf is nog maar weinig onderzoek gebeurd. Enkel in Meilegem aan den Doeyer zijn er bij een veldprospectie enkele prehistorische vuurstenen artefacten aan het licht gekomen.

De aanwezigheid van de 12e eeuwse Gangulfuskerk in Paulatem en de nabijgelegen site van het kasteel Ten Bieze in Beerlegem waarvan de eerste kasteelheer in de 12e eeuw vermeld wordt tonen aan dat er zeker ook archeologisch potentieel voor de andere periodes aanwezig is.

6. De landschapskenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden

1° Munkboshoeven en Spiegeldriesbos

- a) open en wijds landschap met vergezichten;
- b) historisch stabiel bodemgebruik nl. akkerland;
- c) centraal de 3-delige wit-roze Munkboshoeven met bijhorende hoogstamboomgaard;
- d) vanuit de hoeven vertrekken drie loodrecht op elkaar staande dreven;
- e) het hydrografische netwerk bestaat uit twee kleine beken met taludje; de Munkbosbeek en Schaapsveldbeek
- f) aan de rand van deze zone ligt een holle weg;
- g) Spiegeldriesbos met middelhout- en hakhoutbestanden, aanwezigheid van bospoel en boswallen
- h) zeer lage bebouwingsdichtheid, aanwezigheid van landelijk bouwkundig erfgoed:
 - 1) Zottegem, Munkbosstraat 8-10-12, (Zottegem, afdeling 9, sectie A, nr. 30^e, 27h en 27k), z.g. "Hof te Munkbos" of "Munkboshoeven", 3 grote boerderijen (gesloten hoeves), stallen, schuren en wagenhuis, gekasseide binnenplaats, inrijpoort, nr. 12: z.g. "Ferme de la sucrerie": suikerfabriek, dienstgebouwen.

2° Dries van Bochoute

- a) historisch stabiel bodemgebruik bestaande uit grasland op de centrale open ruimte;
- b) kleinschalig nederzettingsspatroon rond centrale open ruimte.

3° Overgangszone

- a) agrarisch gebied met gemengd bodemgebruik;
- b) holle weg;
- c) zeer lage bebouwingsdichtheid, aanwezigheid van landelijk bouwkundig erfgoed:
 - 1) Zottegem, Schoolstraat 83 (Zottegem, afdeling 9, sectie B, nr. 81e), semi-gesloten hoeve, deels gekasseid erf, inrijpoort, stallen, voor de gevel 2 leilindebomen.

4° Munkbosbeekvallei

- a) kleinschalige beekvallei;
- b) hooi- en weilanden met perceelrandbegroeiing bestaande uit knotbomen en houtkanten, hier en daar kleine bosjes met soms hakhout- en/of hooghoutbestanden;
- c) centrale structuurrijke waterloop;
- d) kasteelpark van Beerlegem architecturaal verweven met vallei;
- e) holle wegen op hellingen;
- f) op de noordelijk gerichte valleiflank bevindt zich een rij bronnen (bronniveau);
- g) zeer lage bebouwingsdichtheid, aanwezigheid van landelijk bouwkundig erfgoed:
 - 1) Gavere, Dikkelvenne, Blokstraat 44 (Dikkelvenne, afdeling 5, sectie A, nr. 11e): vml. z.g. "uithof" en "proosdij" van de Sint-Cornelius en Cyprianusabdij van Ninove, gesloten hoeve, schuur met poortgebouw, stallingen, aangebouwde stokerijgebouwen, klokkestoel.
 - 2) Zwalm, Beekmeersstraat 16 (Zwalm, afdeling 12, sectie B, nr. 421b): t' Jachthof, semi-gesloten hoeve, paardenstallen, dwarsschuur.

5° Overgang naar kouter

- a) holle weg;
- b) historisch stabiel bodemgebruik bestaande uit vnl. open akkerland.

6° Dikkele

- a) kleinschalige dorpskern met hoge dichtheid aan typerend bouwkundig erfgoed:
 - 1) Brouwerijstraat: kasseiweg
 - 2) Brouwerijstraat 1, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 139d), dorpswoning
 - 3) Brouwerijstraat 4, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 173k), vml. klooster en lagere en bewaarschool, z.g. "t Oud Klooster"
 - 4) Brouwerijstraat 7, 9, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 142f en 142h), cafés "Poezenelle" en "De Casino", nr.9 is vml. herberg en kruidenierswinkel

- 5) Brouwerijstraat 8, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 162d), vml. pastorie, afgesloten door bakstenen muur, dienstgebouwtjes, achtertuin met Mariagrot
- 6) Brouwerijstraat 10, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 161d), kerk en kerkhof deels met bakstenen ommuring en ijzeren afsluithekken
- 7) Brouwerijstraat 11-13, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 157m en 157n), vml. brouwershuis met achtergelegen brouwerij, z.g. "Brouwerij De Weaver", voortuin met ijzeren afsluiting, brouwerij van lage gisting en bottelarij, gekasseide binnenplaats
- 8) Brouwerijstraat 12, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 159d), vml. hoeve, vml. gemeentehuis en vml. café z.g. "Oud Gemeentehuis", voortuintje met ijzeren afsluiting, bijgebouwen, gekasseid erf, wagenhuis
- 9) Brouwerijstraat 14, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 86t), vml. hoeve, z.g. "Keramiekhoeve", vml. bakkerij en maalderij, dienstgebouwen
- 10) Brouwerijstraat 17,19, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 152f en 153l), vml. dorpscafés, z.g. "In de Smis" en "In de Ploeg"
- 11) Brouwerijstraat 21, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 150d), vml. hoeve en smidse rond binnenerf, schuur en stallen, bakhuis
- 12) Brouwerijstraat 21: solitaire boom: linde aan smidse
- 13) Brouwerijstraat 24, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 80h), gesloten hoeve, z.g. "T Verbrand Hof"
- 14) Brouwerijstraat 25, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 90h), boerenhuis
- 15) Dikkelsebaan 15, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 134k), vml. café "T Brouwershuis"
- 16) Dikkelsebaan 18, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 187a2), elektrische maalderij
- 17) Kuiperstraat 15, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 61f), hoeve
- 18) Olkmensstraat, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 26d), wegkapelletjes ter ere van O-L-Vrouw,
- 19) Olkmensstraat 3, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 27b), gesloten hoeve, z.g. "Hof ter Hafselft", inrijpoort, paardenstal, stallen, wagenhuis
- 20) Olkmensstraat 4, (Zwalm, afdeling 6, sectie A, nr. 99k), gesloten hoeve, z.g. 'Hoeve Bisschop', gekasseide binnenplaats, poorten, stallen, niskapel, schuur, stalvleugel.

7° Beerlegem

- a) belangrijk nederzettingspatroon: relatie kasteel- dorp
- b) kleinschalige dorpskern met hoge dichtheid aan typerend bouwkundig erfgoed:
 - 1) Beerlegemsebaan 26, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 144d), gesloten hoeve, z.g. 'Raesveldhoeve', stallen
 - 2) Beerlegemsebaan 36, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 157l), hoeve, vml. smidse, stallen
 - 3) Beerlegemsebaan 47, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 164d), vml. hoeve, schuur en stallen
 - 4) Beerlegemsebaan 49, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 381a en 381b), herberg "'t Jagershof", vml. café 'In de brugge' of 'Au pont'
 - 5) Beerlegemsebaan 53, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 382f en 382g), kerk met ommuurd kerkhof, ijzeren afsluiting
 - 6) Beerlegemsebaan 55, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 381a en 381b), herberg zgn. 'De Zannekinhoeve'
 - 7) Beerlegemsebaan 61, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 398c), pastorie
 - 8) Beerlegemsebaan 62, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 441d, 464g en h), herenhuis met dienstgebouwtje, voortuintje met ijzeren afsluiting
 - 9) Beerlegemsebaan 64, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 437d), gesloten hoeve, ommuurd, dienstgebouwen, stallen, dwarsschuur, wagenhuis, bakhuis, toiletgebouwtje, losstaand wagenhuis en houtmijt
 - 10) Beerlegemsebaan 66, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 430n), herenhuis, vml. brouwershuis van brouwerij De Geyter, oude bedrijfsgebouwen
 - 11) Kasteeldreef 2, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 375l), z.g. 'Mariaheem', tehuis voor mentaal gehandicapte vrouwen, vml. klooster

8° Paulatem

- a) belangrijk nederzettingsspatroon: relatie kasteel- dorp
- b) kleinschalige dorpskern met hoge dichtheid aan typerend bouwkundig erfgoed:
 - 1) Hemelrijk 1 (Zwalm, afdeling 2, sectie A, nr. 41h), huis
 - 2) Kapellestraat, (Zwalm, afdeling 2, sectie A, nr. 140n) grotkapel, bedevaartkapel, omgeven door linden, ijzeren hekken en omgevend tuintje.
 - 3) Paulatemstraat 31 (Zwalm, afdeling 2, sectie A, nr. 70e) vml. boerenarbeidershuis, beukenhaag, ijzeren hek, steekpomp
 - 4) Paulatemstraat 53, (Zwalm, afdeling 2, sectie A, nr. 103b), vml. pastorie, dienstgebouwtje,
 - 5) Paulatemstraat 57, (Zwalm, afdeling 2, sectie A, nr. 107d en e) kerk ommuurd door lage bakstenen muur
 - 6) Paulatemstraat 59-61, (Zwalm, afdeling 2, sectie A, nr. 108f), vml. winkel, café en gemeentehuis, semi-gesloten hoeve (breedhuis, ijzeren hek)
 - 7) Paulatemstraat 67-69, (Zwalm, afdeling 2, sectie A, nr. 116c en d), vml. gesloten hoeve

9° Bochoute

- a) kleinschalige nederzettingdorpskern met hoge dichtheid aan typerend bouwkundig erfgoed:
 - 1) Blokstraat 11 (Gavere, Dikkelvenne, afdeling 5, sectie A, nr. 122a), gesloten hoeve, binnenerf, stallen
 - 2) Blokstraat 18 (Gavere, Dikkelvenne, afdeling 5, sectie A, nr. 215f), groot gesloten hoevecomplex, vml. abdij- of kloosterhoeve, stallen
 - 3) Blokstraat 22 (Gavere, Dikkelvenne, afdeling 5, sectie A, nr. 209d), hoeve, stallen

10° Kasteeldomein van Beerlegem

- a) kasteel met park dat nauw met het landschap verweven is:
 - 1) centraal in domein het kasteleiland; met daarop o.a. het kasteel, Libanonceder, schandpalen,...
 - 2) de erekoer voor het kasteel met de dienstgebouwen
 - 3) het vijverpatroon: de vijvers hebben verschillende niveaus, de hoogste ligt het meest noordelijk, de laagst gelegen vijver ligt rond het kasteel, dichtst bij de Munkbosbeek. De vijvers worden voor viskweek gebruikt
 - 4) de moestuin met oude glazen serre
 - 5) de Franse tuin met het drevenpatroon; dit formele gedeelte bevindt zich voor het kasteel en kenmerkt zich door het ganzenvoet- drevenpatroon.
 - 6) de kasteeldreef met kasseiweg, imposante bomen en hoevetjes. De dreef versterkt de relatie kasteel-dorp
 - 7) bossen rond het kasteel; de bossen ten zuidwesten van het kasteel bevatten vele oude bomen (eikenhooghout)
 - 8) de Engelse tuin met typische boomsoorten, hermitage en zichtas
 - 9) de Munkbosbeek als centrale waterloop, enerzijds geïntegreerd in de parkarchitectuur d.m.v. constructies en de vijvers, anderzijds in de bospercelen een structuurrijke waterloop met een vrij meanderingsproces
 - 10) dertien bronnen met leidingen, sluizen, cascades, watervallen en constructies die dienen voor watervoorziening van kasteel en vijvers
 - 11) de kluizenaarswoning en boswachterswoning die zich in het kasteelpark bevinden
 - 12) de ijskelder
 - 13) het hekkenwerk
 - 14) de hagenstructuur
- b) bouwkundig erfgoed:
 - 1) Kasteeldreef 1, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 452a), woning, vml. boswachtershuis en school
 - 2) Kasteeldreef 3, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 488b), 2 dienstgebouwen van kasteel
 - 3) Kasteeldreef 4, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 366c), hovenierswoning met bakhuis

- 4) Kasteeldreef 8 en 3, (Zwalm, afdeling 5, sectie A, nr. 484a, 483b, 489b, 490a, 491c, 488b, 487m, 487l, 173b), Kasteel van Beerlegem, of z.g. 'Kasteel ten Bieze', lemen kluizenaarswoning, ijskelder, dienstgebouwen, smeedijzeren hekken, bruggen, voorplein, 4 schandpalen, 2 dienstgebouwen, paardenstallen, ommuurde moestuin, druivenserre

7. De waarden die tot de aanduiding aanleiding gegeven hebben

Natuurwetenschappelijke waarde

De vallei van de Munkbosbeek ligt tussen twee oost-west gerichte kouters. De vallei en de aansluitende kouters hebben een licht golvende topografie en zijn gelegen boven de steilrand van de Scheldevallei.

De beek heeft een goede structuurkwaliteit die zich o.a. kenmerkt door het meandert verloop.

Het kasteeldomein herbergt een fraaie stinsenflora. Daarnaast herbergt ze ook veel natuurlijke plantensoorten, meestal soorten uit de bossfeer.

Historische waarde

Er is een parallellisme tussen de landschappelijke verschijningsvorm en de fysische factoren (topografie, morfologie en pedologie). De open kouters liggen op de hoge droge gronden, de kleinschalige vallei met graslanden en bosjes ligt op de lagere, nattere gronden. De bewoning, in (dries)gehuchten of dorpen, bevindt zich op de overgang van vallei naar kouter. De aangrenzende kleinschalige dorpskernen van Paulatem, Beerlegem en Dikkele gaan terug op oude nederzettingen. Het kasteeldomein ligt in de onmiddellijke nabijheid van een waterloop, wat noodzakelijk was voor de aanleg van de omwalling en het ontwerp van het park.

De structuur van het cultuurlandschap, nl. het naast elkaar bestaan van open kouters, gesloten valleigebied met op de overgang dorpen en in de vallei een groot kasteelpark dat ruimtelijk verbonden is met dorpen en vallei, is duidelijk beïnvloed door morfologie, bodem en ontginningsgeschiedenis.

In deze ankerplaats is de historisch continu ontwikkelde landschapsopbouw nog gaaf en herkenbaar aanwezig. Vanaf de Ferrariskaart en op latere topografische kaarten is de landschapsopbouw goed herkenbaar. Verspreid in het gebied komt agrarisch bouwkundig erfgoed voor.

Het kasteeldomein van Beerlegem werd al op de Ferrariskaart aangeduid als site met dubbele omwalling en verschillende vijvers, omgeven door enkele beboste percelen en natte weilanden. Deze toestand blijft ook tot vandaag herkenbaar.

Tussen 1815 en 1820 werd het Munkbos grotendeels gerooid en omgezet in een grootschalig akkerland. De huidige Munkboshoeven werden midden de 19e eeuw opgetrokken. Dit landschap is een gaaf voorbeeld van een grootschalige 19e eeuwse ontginning. Het Spiegeldriesbos met bossenwallen is nog bewaard in dezelfde toestand als op Vandermaelen.

De dries van Bochoute is een herkenbare driesnederzetting. Het nederzettingspatroon en de centrale open ruimte zijn goed herkenbaar.

Esthetische waarde

Het grote kasteeldomein met kasteel met dubbele omwalling, drie vijvers en omgevende dreven neemt een dominante plaats in de Munkbosbeekvallei in. De zichten vanuit en naar het kasteel(domein) zijn beeldbepalend. De Munkbosbeekvallei zelf kenmerkt zich door haar kleinschaligheid die vertaald wordt in een gevarieerd landschap dat door holle wegen doorsneden wordt. Aan de rand van het gebied bevinden zich de gave dorpjes Beerlegem en Paulatem. Dikkele bevindt zich in de Munkbosbeekvallei. De Munkboshoeven liggen in een open gebied met vergezichten. In de vlakke omgeving van de Munkboshoeven liggen de Munkbosbeek en de Schaapsveldbeek, twee bovenloopjes van de eigenlijke Munkbosbeek. De historische Munkboshoeven zijn een baken in het landschap. Aan de noordzijde wordt het open gebied rond de hoeven begrensd door het Spiegeldriesbos.

Sociaal-culturele waarde

Van de site 'Bochoute' is een zeer oude Nederlandstalige schepenbrief gevonden. Het manuscript, het oudste ambtelijke stuk in de Nederlandse taal, dateert uit 1249. Ter herinnering hiervan is een gedenkteken opgericht.

Ruimtelijk-structurende waarde

De Munkbosbeek loopt centraal door de ankerplaats. Aan de westelijke kant bevindt zich het kasteeldomein van Beerlegem in de vallei. De dreven hebben een structuur die in de richting van het dorp Beerlegem loopt. Aan de andere kant van het kasteeldomein bevindt zich het dorpje Paulatem. Meer oostelijk bevindt zich het dorp Dikkele in de vallei; dit dorp heeft een kleinschalige structuur. De Munkboshoeven liggen in een open gebied tussen de Munkbosbeek en de Schaapsveldbeek. Ten noorden van de hoeven ligt de dries van Bochoute en het Spiegeldriesbos.

8. aanpassingen tov de oorspronkelijke fiche van de ankerplaats omwille van nieuwe inzichten

Methodologie:

Voor de begrenzing van deze ankerplaats werd gestreefd naar zoveel mogelijk fysieke grenzen onder de vorm van wegen, waterlopen, dijken en de grens met de bebouwde omgeving.

Lokaal werd hiervan afgeweken omwille van grote en aaneengesloten landschappelijk gave delen waar geen fysieke grens langs liep of waar er anders te verstoorde of minder gave landschappelijke gedeeltes zouden opgenomen worden binnen de ankerplaats.

Aanpassingen afbakening:

De ankerplaats, zoals afgebakend in de landschapsatlas (versie 2001), werd lokaal aangepast.

Op sommige locaties zijn ondertussen de intrinsieke landschappelijke waarden danig aangetast door uitkleding van het landschap dat ze niet meer opgenomen zijn binnen de ankerplaats: enkele kleinere delen ten zuiden van de Munkboshoeven.

Anderzijds werden enkele delen bijgevoegd om de overgang van de vallei naar de kouters vollediger te kunnen weergeven. Het betreft enkele zones net ten westen en oosten van Dikkele. Dit is een belangrijke landschappelijke gradiënt die doorsneden wordt door holle wegen.

Waar bouwkundig erfgoed aan de rand van de afbakening werd gevonden, werd dit toegevoegd aan de perimeter (vb. Hoeve Schoolstraat Zottegem, Raasveldhoeve Beerlegem,...). Ten noorden van Dikkele werd aan de Blokstraat een cluster gebouwen met een hoge bouwkundig erfgoedwaarde toegevoegd.

Tekstuele wijzigingen:

Het inhoudelijke gedeelte - zoals de landschappelijke waarden, de omschrijving, kansen en knelpunten - is uitgebreid, geactualiseerd of uitgediept. Ook de structuur en de tekstuele opbouw werden licht gewijzigd om tot een coherent en overzichtelijk document te komen.

9. Toekomstige ruimtelijke vertaling en visie op de ankerplaats

Deze tekst samen met de toegevoegde kaart 'voorstel ruimtelijke vertaling' lezen.

1) Munkboshoeven en Spiegeldriesbos

- Behoud van de restant van het Munkbos, nu Spiegeldriesbos (foto 3).
- Extra aandacht en onderzoek naar de boswallenstructuur toe is noodzakelijk. Dit is een voor de streek erg zeldzaam cultuurhistorisch relict (foto 3).
- Aangepast beheer voor de bospoel en de bosbestanden (foto 3).
- Open houden van het gebied rond de Munkboshoeven, als getuigenis van een 19e eeuwse grootschalige ontginning (foto 2).

- Herstel en beheer van het drevenpatroon. De dreefbomen moeten de nodige ruimte krijgen om te groeien, landbouwmachines dienen afstand te bewaren (bv. onder de kroonprojectie akkerrandbeheer onder de vorm van grasland).
- Behoud van de kwaliteiten van de centraal in het landschap gelegen Munkboshoeven (foto 1 en 2).
- Behoud van de hoogstamboomgaard, huis- en kalverweiden (foto 1).

2) Dries van Bochoute

- Behoud van de centrale open ruimte onder graslandgebruik.
- Behoud van de schaal van de omliggende bebouwing.
- Behoud van de kwaliteiten van het bouwkundig erfgoed en de beeldbepalende waarde van de historische hoeve met poel, ten zuiden van de dries.

3) Overgangszone

- Behoud van holle wegen aanwezig.
- Behoud van het agrarische, en plaatselijk kleinschalige karakter (foto 6).

4) Munkbosbeekvallei

- Behoud van de typerende kleinschaligheid. Hierbij mag geen omzetting van grasland naar akkerland gebeuren (foto 4 en 8).
- Behoud en herstel van KLE's (kleine landschapselementen); bomenrijen (knotbomen, hagen, dreven,...), houtkanten, poelen, vijvers (wachtvijver van watermolen op de Munkbosbeek), molenradrestanten van de watermolen,... (foto 4).
- Bepalen van een bosuitbreidingsperimeter.
- Behoud van middelhoutbeheer.
- Behoud van holle wegen.
- Voorkomen van erosie van de kouters.
- Voorkomen en oplossen van erosiebressen in het kasteelpark, veroorzaakt door een waterloopje van op de kouter.
- Behoud van de visuele relatie tussen Paulatem en het kasteeldomein (foto 8).
- Behoud en goed beheer van het hydrografisch kwetsbaar gebied (bronnenzone).

5) Overgang naar kouter

- Behoud van het open agrarisch karakter van de kouterflanken staat voorop. Het bodemgebruik is vnl. akkerland.
- Behoud en beheer van de holle wegen.

6) Dikkele

- Behoud van de kleinschaligheid (foto 5).
- Behoud van de kwaliteiten van het bouwkundig erfgoed.
- Dorpsuitbreiding en -inbreiding, zowel binnen als buiten de afbakening, niet wenselijk voor deze site.

7) Beerlegem

- Behoud van de kleinschaligheid.
- Behoud van de kwaliteiten van het bouwkundig erfgoed.
- Dorpsuitbreiding en -inbreiding binnen de afbakening is niet wenselijk. Bij eventuele dorpsuitbreiding buiten de afbakening dient rekening gehouden te worden met de windvang rond de reeds beschermde windmolen 'Stenen molen', ook wel 't'Hooger Vaern Molen' of 'Oude Molen' genoemd.

8) Paulatem

- Behoud van de kleinschaligheid.
- Behoud van de kwaliteiten van het bouwkundig erfgoed (foto 9).
- Dorpsuitbreiding en -inbreiding, zowel binnen als buiten de afbakening, niet wenselijk voor deze site. Geen nieuwe bebouwing of verkaveling achter de ommuurde pastorie (foto 9).
- Behoud van de visuele relatie tussen dorp en kasteeldomein. Hiervoor moeten de graslanden tussen kerk en dorp behouden blijven (foto 8).

9) Kasteeldomein van Beerlegem

- Behoud en beheer van erfgoedwaarden (vermeld onder 6.10°a en b) in het kasteeldomein zijn erg belangrijk.
- Beheer van de Engelse tuin met behoud van de vista (foto 7). Dit impliceert het laag houden van de haag aan de Paulatemstraat. De Engelse tuin bezit heel wat specifieke bomen, waarvan er al heel wat verdwenen zijn. Bij beheer dient rekening te houden met het tijdig vervangen van deze typische boomsoorten.
- Bepalen van een bosuitbreidingsperimeter. Bij de bosuitbreiding dient men de situering ervan zorgvuldig te bekijken. Er bestaat reeds een bosbeheersplan. Bosuitbreiding vanuit het park naar de vallei toe is niet altijd wenselijk. Bosuitbreiding naar de aanpalende kouters toe en in de (als dorpszicht beschermde) windvang van de 'stenen molen' is niet wenselijk.
- Behoud van de visuele relatie tussen het kasteeldomein en de dorpen Beerlegem en Paulatem. Bij Paulatem houdt dit een openhouden van de weiden tussen kasteeldomeinbos en dorp in (foto 8). Naar Beerlegem het goed beheer van de gekasseide kasteeldreef en aanhorigheden (foto 11).

10) Archeologie

- Behoud van het aanwezige archeologische erfgoed; vrijwaring van ontwikkelingen die een schadelijke invloed hebben op het bodemarchief.
- Indien bodemingrepen niet te voorkomen zijn dienen de nodige tijd en middelen voor een archeologisch onderzoek van het terrein voorzien te worden.

10. Kansen, knelpunten en aandachtspunten

Het gebied bevindt zich aan de rand van de Vlaamse Ardennen. De meerwaarde voor passieve recreatie en toerisme kunnen stimulerend werken voor het behoud van de landschappelijke waarden.

In het gebied van de ankerplaats zijn enkele vertuinde percelen met coniferenaanplantingen, geplastificeerde fijnmazige hoge afsluitingen, visvijvers e.d.. Sanering en/of betere landschappelijke inkleding dringt zich op.

In het stroomafwaarts gelegen deel van de vallei zijn in de vallei twee visvijvers uitgegraven, wat een bouwovertreiding is. De percelen er rond zijn vertuind. Dit is een knelpunt.

De dorpen worden gekenmerkt door hun kleinschaligheid en historisch karakter. De band met het omliggende landschap is sterk aanwezig. Behoud van de dorpsstructuur door een doordacht beleid op vlak van ruimtelijke ordening dringt zich op, om de karakteristieken van deze dorpen en de relaties met de vallei te behouden (foto 5, 9 en 12).

Om de kleinschaligheid van de Munkbosbeek te behouden dient bosuitbreiding rekening te houden met de huidige landschappelijke waarden van de vallei en de aangrenzende kouters. Om de KLE's goed te beheren is een samenwerking met de natuursector aangewezen (foto 4).

11. Gewenste planologische afstemming

Typerend aan de dorpen Paulatem, Beerlegem en Dikkele is de kleinschaligheid. Dorpsuit- of inbreiding binnen de afbakening is niet wenselijk (foto 5, 9 en 12).

De graslanden tussen de kerk van Paulatem en het kasteeldomein van Beerlegem zorgen voor een visuele relatie tussen de twee. Deze zone is van groot esthetisch belang en kan in geen geval verkaveld worden. Achter de ommuurde pastorie, naast de kerk, is een perceel in woongebied met landelijk karakter gelegen. Het aansnijden van dit perceel is niet wenselijk. Een bestemmingswijziging naar een zachte bestemming dringt zich op (foto 9).

12. begrippenlijst en referenties

Verklarende woordenlijst:

Voor de verklaring van begrippen is er een algemene begrippenlijst.
De dossierspecifieke begrippen worden hieronder verklaard:

ANB

Agentschap voor Natuur en Bos van de Vlaamse overheid

Ancien Régime

Bestuurlijke toestand van Frankrijk, maar ook van andere landen vóór de revolutie van 1789.

Baanderij

Feodale term die wijst op het recht van edelen om welgeboren mannen ten oorlog te sturen.

Boswal

Boswallen werden aangebracht in bossen wanneer men de grenzen van een bepaald bos duidelijk wou onderscheiden van een aanpalend perceel, zeker als men er weidend vee wenste uit te houden. Hiervoor werd een natte of droge gracht van variabel profiel gegraven, waarvan de aarde aan de te beschermen boszijde in een wal werd gestapeld.

Bronbos

Bos aan een bron. Hoge floristische potenties omwille van voorkomen van kwel en/of bronwater.

Bronnenzone

Bronnen ontstaan waar een waterdoorlatende laag op een ondoorlatende laag komt. De bronnen volgen hierbij het dagzomen van deze geologische laag.

C.O.O.

Commissie van Openbare Onderstand (later O.C.M.W)

Hakhout

Het periodiek afzetten van houtige gewassen met de bedoeling om het hout te oogsten.

Holle weg

Holle wegen zijn wegen die in het reliëf ingegraven liggen. Dit door regressieve erosie door het intensieve gebruik van een aarden weg ofwel door uitgraven (dikwijls i.f.v. ontginning).

Hooghout

Bostype dat bestaat uit opgaande bomen, waarbij de bomen normaalgezien blijven staan tot de eindkap.

Huis- en kalverweide

De huisweide is een weiland aansluitend bij het erf of op het erf, werd dikwijls gebruikt voor de kalveren.

Kerndorp

Dorp dat rond centraal punt of plein georganiseerd is.

Middelhout

Bostype dat bestond uit hakhout met overstaanders, waarbij de boomlaag nooit volledig verdwijnt. De hakhoutlaag krijgt een periodiek beheer, waarbij ook overstaanders gekapt worden. De overstaanders hebben een piramidale leeftijdsopbouw.

Oud bosplanten

Bosplanten die indicatoren zijn voor een langdurig, hoofdzakelijk constant bos als bodemgebruik.

Oppehhout

De opgaande boomlaag in een bos.

Proosdij

(Rechts)gebied of woning van een proost (hoofd van een geestelijke instelling).

Rijddorp

Dorp waarvan de nederzettingsstructuur een rij (lange straat) vormt.

Talud

Het talud is het schuine vlak dikwijls langs een weg, waterloop of dijk. Van antropogene oorsprong of het resultaat van geologisch of geomorfologische processen.

T.A.W.

Tweede algemene waterpassing, is de referentiehoogte waartegenover hoogtemetingen in België worden uitgedrukt. Een TAW hoogte van 0 meter is gelijk aan het gemiddeld zeeniveau bij eb te op de sluisvloer te Oostende.

Uithof

Bij een klooster behorende, maar daarbuiten, op het platteland gelegen hofstede.

Walgracht

Kanaal rondom de wallen of muren van een stad, vesting.

Zwart goed

Tijdens de Franse Revolutie werd bij de wet van 2 november 1789 beslag gelegd op de kerkelijke goederen. Wanneer deze later verkocht werden was dit onder de term 'zwart goed'.

Referenties van geraadpleegde literatuur en bronnen:

Atlas van de relictten van traditionele landschappen in Vlaanderen (Landschapsatlas), Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap afd. Monumenten en Landschappen, 2001

Bogaert C. en Verbeeck M., Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen, Inventaris van het cultuurbezit in België, architectuur: deel 12n2: Arr. Gent, Kantons Destelbergen- Oosterzele, 1989, Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg.

Centraal Archeologische Inventaris- Digitale databank

D'Huyvetter C., de Longie B. en Eeman M., Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen, Inventaris van het cultuurbezit in België, architectuur: deel 5n2 (H-Z), Arr. Aalst, 1975, Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg.

Kabinetskaarten van de Oostenrijkse Nederlanden, opgesteld door Graaf de Ferraris (1771-1777), Gemeentekrediet, 1966, Brussel

Leys R., Bodemkaart van België, kaartblad 70 E (Oosterzele) en verklarende tekst, 1965, I.W.O.N.L.

Louis A., Bodemkaart van België, kaartblad 85 E (Zottegem) en verklarende tekst, 1972, I.W.O.N.L.

Topografische kaart nr. 7/11 (Munckzwalm) en 7/12 (Herzele): op schaal 1/20.000, circa 1845, Ph. Vander Maelen

Topografische kaarten nummers: 22/6, 30/1 en 30/2 op schaal 1/20.000, Institut Cartographique Militaire, Brussel, uitgaven: 1864, 1884, 1910 en 1937

Topografische kaarten nummers: 22/6, 30/1 en 30/2 op schaal 1/10.000, Nationaal Geografisch Instituut, Brussel, uitgaven: 1950, 1978 en 1990

Verhulst A., Landschap en landbouw in Middeleeuws Vlaanderen, 1995, Gemeentekrediet

VIOE, www.vioe.be, inventarisatie bouwkundig erfgoed, databank, Zwalm

13. foto's

zie bijlage 4: 13. Foto's

(dossierbehandelaar: Guido Tack en Nele Vanmaele)